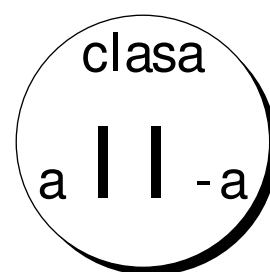

Amalia Epure, Ana-Maria Paraschiv

Călătorie prin lumea textelor literare

din MANUALUL
de limba română

partea I

exerciții, evaluări

vocabular, curiozități, lecturi

NUME și PRENUME: .....

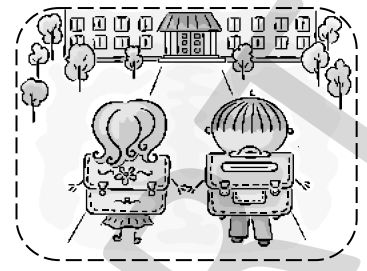
CLASA: .....

ȘCOALA: .....

A

editura ELICART

UNITATEA 1

Școala și cartea – doi prieteni adevărați

Ziua când toți au șapte ani

după Octav Pancu-Iași

1 Marchează cu „x” caseta corespunzătoare răspunsului corect:

- Acțiunea din textul lecției se petrece:

într-o dimineață de vară; într-o dimineață de toamnă.

- Textul prezintă:

familia unui elev; venirea toamnei; prima zi de școală a lui Radu.

- Acțiunea se petrece:

acasă la Radu; la școală; la rude.

- Agitația din casă se datorează faptului că:

erau în întârziere; uitaseră școlarul acasă;

prima zi de școală era un moment emoționant.

- Radu este amuzat de:

numărul mare de însoțitori pe care îi avea; uniformă cea nouă;

emoția familiei lui.

2 Cine îl însoțește pe băiețel la școală? Scrie pe spațiul dat.

---

3 Cum este Radu în această primă zi de școală? Alege varianta pe care tu o crezi corectă și justifică: *agitat, calm, amuzat*.

Consider că Radu este _____

---

4 Continuă întrebările începute, referitoare la textul citit:

- Cine _____ ?
- Ce _____ ?
- Unde _____ ?
- Din ce cauză _____ ?

5 Spune-ți părerea! De ce crezi că tocmai școlarul a fost uitat acasă de către familia lui?

---

6 Cum crezi că va continua acțiunea textului? Imaginează-ți o posibilă continuare!

---

7 Răspunde la întrebări:

• Cine te-a însoțit pe tine în prima zi de școală?

• Ce-ai simțit în prima zi de școală?

• Ce vorbe de încurajare i-ai adresa unui elev din clasa pregătitoare în prima lui zi de școală?

---

8 Inventează câte o replică pentru fiecare dintre dialogurile de mai jos:

a) — Bună! Eu sunt Mălina și am nouă ani. Vrei să ne jucăm împreună?

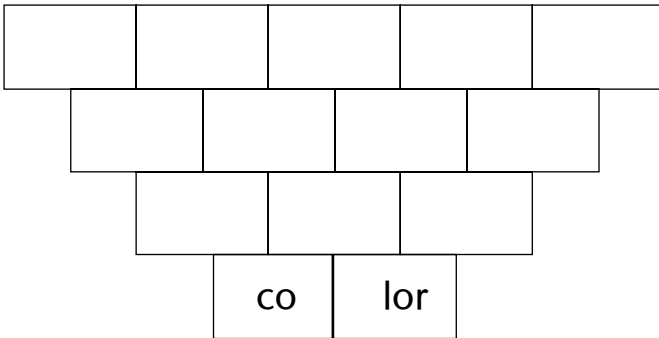
b) — Bună! Eu sunt Andrei. Sunt în clasa a II-a și îmi place jocul Lego. Tu ce pasiuni ai?

---

9 Continuă să urci! Completează „cărămizile” cu silabele care formează cuvintele:

color, culoare, colorată, coloratură

10 Colorează cu aceeași culoare petalele ce conțin cuvinte cu sens opus:

11 JOC Așază în ordine literele pentru a obține denumirile unor obiecte din clasă.

A N C B Ă

D A C T R E Ă

L N A M A U

B A T L O U

12 Alcătuieste enunțuri în care să folosești expresiile din textul citit:

• „frunze multicolore”

• „uniformă nouă”

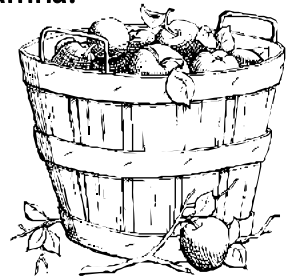
• „șapte ani”

---

13 Încercuiește doar fructele și legumele care se coc în anotimpul toamna.

prune, ardei, varză, vișine, dovleac,
mere, nuci, ridichi, struguri, cireșe,
căpșuni, gutui, roșii, pere, castraveți.

14 Eu scriu una, tu scrii multe!

cameră → _____

ușă → _____

ghiozdan → _____

școală → _____

- 15 Așază cuvintele din al doilea alineat al textului din manual în tabelul de mai jos, astfel:

cuvinte formate dintr-o singură silabă	cuvinte formate din două silabe	cuvinte formate din trei silabe

- 16 „Frunzele multicolore” reprezintă un semn al venirii toamnei. Notează și tu alte transformări care se petrec în natură, odată cu sosirea acestui anotimp. Dă un titlu potrivit textului compus de tine!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

- 17 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

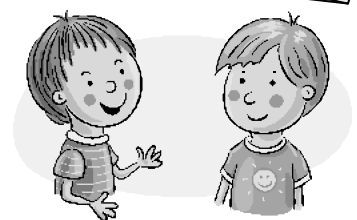

Prima zi de școală este trăită de elevi și de părinți deopotrivă cu _____ și _____. Într-o minunată _____ de _____, Radu urmează să-și înceapă viața de școlar. Fiecare membru al familiei retrăiește emoția începerii _____, alături de Radu.

- 18 **JOC!** Gândește-te la un obiect și încearcă să îl prezinți colegului tău de bancă (fără să îi spui denumirea), astfel încât acesta să ghicească despre ce cuvânt este vorba.

Exemplu: Este albă, sfărâmicioasă, este un instrument de scris etc. Ce este? (*creta*)

lucru în pereche

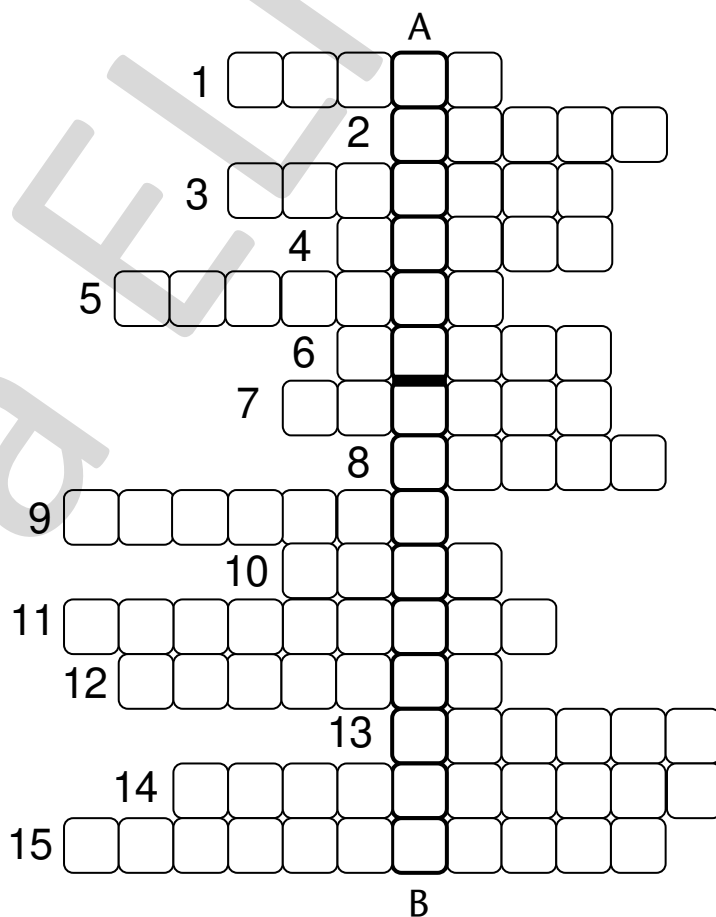
Luchi

după Otilia Cazimir

- 1 Spune-ți părerea! Încercuiește varianta pe care tu o crezi corectă.
- Fetița a reușit cu greu să se așeze pe scaun, deoarece era neîndemânică / pupitrul era înalt și ea era micuță.
  - Ea nu a răspuns când a fost strigată, deoarece nu-și cunoștea numele / nu era obișnuită să fie numită astfel.
  - Intervenția colegei este salvatoare / nepoliticoasă.
  - Luchi se simte mândră că a crescut / tristă că a renunțat la numele de alint.
- 2 Completează rebusul și vei afla numele personajului principal din textul citit:

1. Pupitru = ...
2. Textele sunt scrise de un...
3. Izbutesc = ...
4. Numele unui text sau...
5. O nouă idee într-un text se marchează printr-un...
6. Propoziție sau...
7. Când începe școala?
8. Numele de alint al personajului
9. Insistă sau...
10. Enunțuri legate prin înțeles formează un...
11. Participă la acțiunea din text
12. Poza care însoțește un text
13. Convorbire sau...
14. Într-un dialog se transmit...
15. Scriere frumoasă sau...

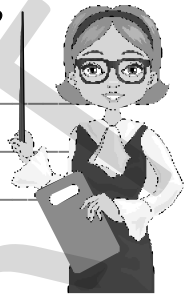

Răspunsuri: 1. bancă; 2. autor; 3. reușesc; 4. titlu; 5. alineat; 6. enunț; 7. toamnă; 8. Luchi; 9. stăruie; 10. text; 11. personaj; 12. imagine; 13. dialog; 14. informații; 15. caligrafică.

- 3 Cum s-a simțit Luchi în prima zi de școală? Completează!

- 4 Spune-ți părerea! Ce crezi că înseamnă „clopoțelul a început să sune speriat”?

- 5 Notează obiectele care se pot găsi pe pupitrul unui elev.

- 6 Tu știi să te prezinți? Prezintă-te, precizând numele și prenumele tău, vârsta, ocupația, preferințele / pasiunile tale.

- 7 Notează grupurile de litere pe care le cunoști. Oferă pentru fiecare grup de litere câte un exemplu de cuvânt.

Ai scris toate grupurile de litere învățate? Cuvintele date ca exemplu sunt corecte? Roagă-l pe colegul de bancă să te evalueze, colorând chipul potrivit.

FB

B

S

lucru în pereche

- 8 Din experiența ta! Răspunde la întrebări:

• Ce nume de alint folosesc părinții pentru tine?

• Cum te simți când ești alintat / când nu ești alintat?

- 9 Observă și scrie sensurile cuvântului sună:

• Clopoțelul *sună* de intrare.

• *Sună* cineva la ușă.

• Vioara *sună* atât de melodios!

• Mă *sună* un coleg!

10 Formează cuvinte adăugând silabe:

che

che

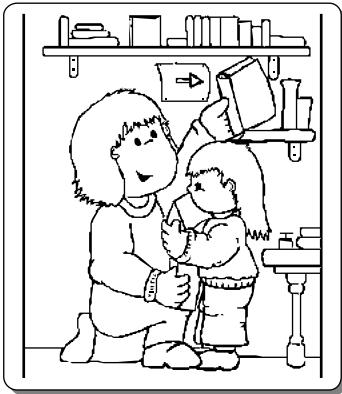
che

che

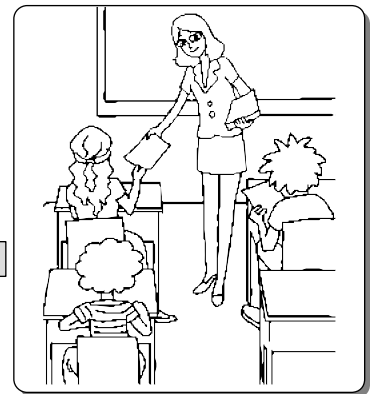
che

che

11 Creează dialoguri, pornind de la imaginile de mai jos:

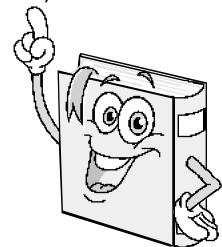
Blank writing area for a dialogue starting from the library scene.

Blank writing area for a dialogue starting from the classroom scene.

12 AUTOEVALUEAZĂ-TE! Bifează doar ce știi:

- Totalitatea literelor formează *alfabetul*.
- Un text este format din mai multe *propoziții*, legate între ele prin înțeles.
- Textul are un *titlu* și un *autor*.
- Un text este format din mai multe *alineate*.

13 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

În prima zi de _____, o fetiță, căreia i se spune „Luchi” în familie, este mirată, deoarece _____ a numit-o Casian Alexandra. Deoarece se simte rușinată cu _____ ei de alint, Luchi decide să _____ la el.

Cartea de piatră

după Vladimir Colin

1 Așază întâmplările din textul lecției în ordinea în care s-au petrecut:

☐ Zmeul îl purta peste mări și țări.	☐ Băiatul a spus tuturor poveștile citite în carte.
☐ Zmeul era mare cât casa.	☐ Băiatul a citit pe nerăsuflăte „Basmelor Omului”.
☐ Un tunet a despiciat muntele.	☐ Din munte a ieșit o carte mare de piatră.
☐ Un băiat a făcut un zmeu.	☐ Zmeul a colindat pământul în lung și în lat.

2 Completează spațiile libere cu informații din textul citit:

Băiatul a făcut un _____ de hârtie. Zmeul uriaș, mare cât _____, l-a purtat pe copil peste _____ și _____, spre un vârf de munte.

Un _____ a despiciat muntele, scoțând la iveală Cartea _____.

După ce a citit „_____ Omului” din cartea de piatră, băiatul s-a întors și le-a istorisit tuturor _____ citite.

3 Metoda CUBUL. Clasa este împărțită în 6 grupuri. Fiecare grup va trata una dintre sarcinile de mai jos. Se discută și se completează.

lucru în echipă

1. DESCRIE zmeul confecționat de băiat.

---

2. COMPARĂ Cartea Pământului cu o carte obișnuită.

---

3. ASOCIAZĂ cuvintele din prima coloană cu explicația potrivită din a doua coloană.

• cuprins

• filă

• autor

• alineat

• foaie cuprinsă într-o carte

• marchează trecerea la o altă idee

• creatorul unui text

• oferă detalii referitoare la conținutul cărții și pagina la care poate fi găsit

4. ANALIZEAZĂ călătoria băiatului.

5. APLICĂ De ce era important ca „Basmеle Omului” (descoperirea, învățăturile, opera de artă) să fie cunoscute în lume?

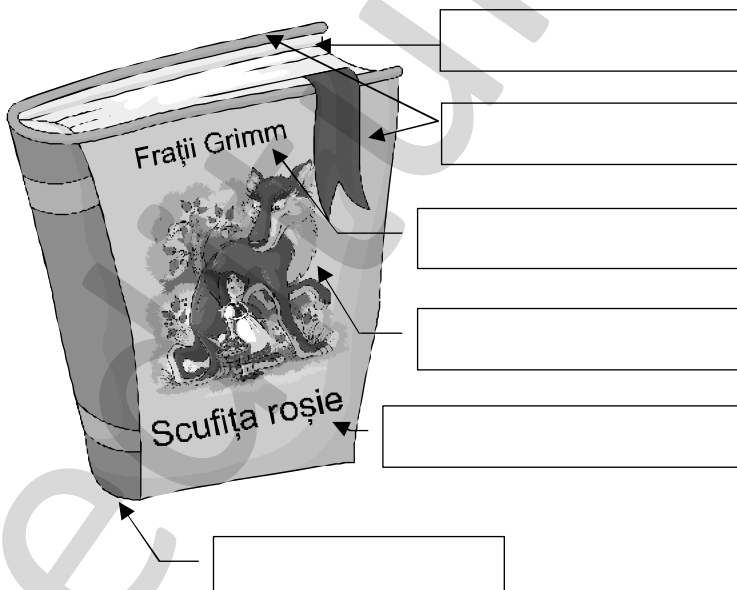

6. ARGUMENTEAZĂ Seamănă zborul băiatului cu munca unui scriitor, savant sau artist? De ce?

4 Notează cu „A” enunțurile adevărate și cu „F” enunțurile false.

- Vorbitorul trebuie să-și formuleze clar și corect mesajul.
- Înțelegerea mesajului poate fi afectată de gălăgie sau neatenție.
- Un ascultător politicos este acela care folosește telefonul în timp ce ascultă.
- Să comunici civilizată înseamnă să nu fii de acord cu partenerul de dialog.
- Din lipsă de timp și răbdare, putem vorbi mai mulți în același timp.

5 Identifică și notează părțile componente ale unei cărți: autor, titlu, coperte, cotor, file (pagini), ilustrație.

ȘTIAI CĂ...?

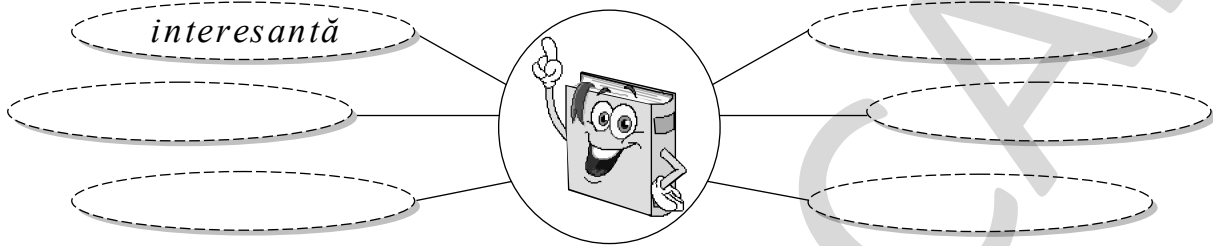
Cea mai veche metodă de a transmite mesaje și povești este prin viu grai. Primele cărți au fost scrise pe pergament (sau piele de vițel), care mai târziu s-a înlocuit cu **hârtia**. Aceste cărți erau copiate de mână. De aceea, ele erau scumpe și rare.

Cărțile au început a fi popularizate prin invenția **tiparului** cu litere metalice de către **Johann Gutenberg**. Cu trecerea timpului, cărțile (tipărite pe hârtie și cu coperte tot din hârtie) au devenit din ce în ce mai accesibile, astfel încât, în prezent, fiecare dintre noi poate avea propria **bibliotecă!**

6 Notează titlul și autorul a trei cărți din biblioteca părinților:

Titlu	Autor

7 Adaugă cuvinte pe care le poți asocia cuvântului carte:

8 Ia aminte! Citește proverbele, apoi explică, pe spațiul dat, pe primul dintre ele:

- Învățătura este cea mai mare avuție.
- Cărțile sunt prieteni reci, dar siguri.
- E mai bine să stai desculț decât să stai fără carte.
- Cine învață la tinerețe se odihnește la bătrânețe!

9 Alcătuieste enunțuri din care să reiasă sensurile diferite ale cuvântului „carte”:

→ carte cu texte

→ carte de joc

→ carte de credit

→ carte de identitate

→ carte poștală

10 Care dintre copii procedează corect? Bifează caseta corespunzătoare.

Ana

- păstrează cărțile în ordine
- nu scrie pe cărți
- folosește un semn de carte
- citește textul în întregime

Marian

- ține cărțile de-a valma, printre alte lucruri
- mâzgălește paginile
- îndoiaie colțurile pentru a marca locul unde a rămas
- citește textul doar parțial

11 Unește corespunzător expresia cu explicația:

• „a da cărțile pe față”

• „se pune cu burta pe carte”

• „vorbește ca din cărți”

• „a fi tobă de carte”

• „așa cum scrie la carte”

• „om fără carte”

• se apucă serios de învățat

• a spune adevărul

• a fi foarte învățat

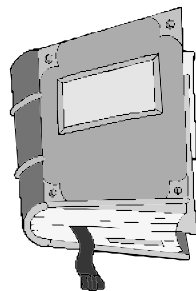
• om fără instruire/școală

• vorbește ca un om învățat

• așa cum trebuie

12 Bifează acțiunile care îți sunt specifice:

- Nu mâzgălesc și nu pătez paginile cărților.
- Îmi păstrez cărțile pe jos, aruncate.
- Îmi scriu numele sau alte însemnări pe toate paginile cărții.
- Merg la bibliotecă să împrumut cărți.
- Citesc atunci când vreau să mă relaxez.
- Rup bucăți din paginile cărții pentru a scrie bilețele.
- Citesc cu grijă cartea, deoarece respect efortul autorului de a o scrie.

13 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

Zborul băiatului pe zmeul de _____ până în vârful muntelui, unde i se arată Cartea _____, cu „Basmelor _____”, este traducerea în imagini copilărești a drumului parcurs de un scriitor, savant sau artist spre cunoaștere, descoperire sau operă de artă.

atelier

Realizează și tu o carte, urmând pașii:

1. Formează-ți o echipă.
2. Alege-ți un nume pentru echipă și o temă pentru carte.
3. Fiecare membru trebuie să realizeze o filă: ilustrație + text scurt, legate de tema aleasă.
4. Împreună, realizați o copertă sugestivă, alegând un titlu și un autor: NUMELE ECHIPEI.
5. Prezentați cartea întregii clase.

EVALUARE – UNITATEA 1

Citește textul:

Profesorul tatălui meu

(fragment, de Edmondo de Amicis)

— Dumneata ești profesorul Vincenzo Crosetti? Întreabă tata, salutându-l.

Bătrânul își scoase pălăria și răspuse cu glas tremurător, dar sigur:

— Eu sunt!

— Așadar, zise tata, luându-l de mână, dă voie vechiului dumitale elev să-ți strângă mâna și să te întrebe ce mai faci? Am venit înadins din Turin, ca să te văd.

Bătrânul se uită mirat la el, apoi zise:

— Îmi faci prea mare cinste... Nu știu... Când ai fost elevul meu? Te rog..., numele dumitale?

Tata îi spuse numele Alberto Bottini, precum și anul când a urmat școala. Apoi adăugă:

— Deși dumneata nu îți mai amintești de mine, eu te țin așa de bine minte!

Profesorul se gândi câteva clipe, cugetă și rosti de vreo trei ori numele tatei, apoi ridică fruntea și zise încet:

— Alberto Bottini? Fiul inginerului Bottini? Acela care locuia în piața Consolata?

— Exact așa, răspuse tata, întinzând mâinile și îmbrățișându-l.

În câteva minute ajunseră la o curte cu o căsuță.

Profesorul ne pofti în odaie. Într-un colț se afla un pat de lemn, acoperit cu o acoperitură, în alt colț o măsuță și o poliță cu cărți, patru scaune și o hartă.

1 Răspunde la întrebări:

- Care era numele bătrânului profesor?

- Ți se pare emoționantă întâlnirea dintre elevul ajuns la maturitate și fostul profesor? Explică pe spațiul dat!

- Ce obiecte decorau camera profesorului?

2 Notează:

- titlul textului: _____

- autorul: _____

3 Transcrie enunțurile din care reiese că:

- profesorul este încântat de gestul fostului elev

- fostul elev îi purta un respect profund bătrânului profesor

---

---

4 Care sunt cuvintele care fac parte din aceeași familie? Recunoaște-le, apoi scrie-le pe spațiile date.

sigur

cinste

siguranță

a strânge

a asigura

strângere

nesiguranță

necinstit

strânsoare

asigurat

a cinsti

nestrâns

cinstire

strâns

asigurare

---

5 Formulează:

- un salut (te întâlnești cu doamna învățătoare într-un parc)

- o întrebare (vrei să afli numele unui nou coleg de clasă)

- o prezentare a celui mai bun prieten (nume, vârstă, 2-3 însușiri)

- o solicitare (mergi la magazin să cumperi fructe)

---

6 Completează spațiile libere cu informațiile corecte:

• Data se notează în partea _____ a paginii. • Rândurile scrise mai retras spre dreapta se numesc _____ . • Acestea marchează trecerea la altă _____ .

• În cuprinsul cărții aflăm _____ paginii la care se găsește fiecare conținut din carte.

Autoevaluează-te!

FB

B

S

UNITATEA 2

Toamna, doamnă ruginie

Ciuboțelele Ogarului

după Călin Gruia

1 Completează „harta” textului citit în manual:

TITLUL	AUTORUL
_____	_____
_____	_____

Faptele povestite în ordinea în care s-au petrecut:

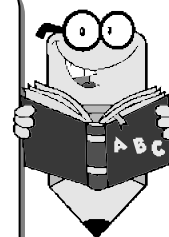
_____

_____

_____

_____

_____

2 Notează cu A (adevărat) sau F (fals) afirmațiile:

- Întâmplarea prezentată în manual se petrece în anotimpul toamna.
- Vremea era plăcută.
- Iepurele pornise spre iarmaroc cu trei galbeni.
- S-a întâlnit pe drum cu un câine de vânătoare.
- Cei doi au pornit împreună la drum.
- Au poposit la hanul Lupului.
- Iepurele a plătit ceea ce consumase Ogarul.
- Iepurele a luat șuba Ogarului și a fugit de la han.

ȘTIAI CĂ...? Plantele își fabrică singure hrana.

Ele folosesc lumina soarelui, apa și un gaz găsit în aer, care se numește dioxid de carbon.

Toamna, zilele sunt mai scurte și mai răcoroase. Plantele nu-și mai fabrică hrana. Atunci frunzele își schimbă culoarea: din verzi devin portocalii, galbene și apoi maro.

3 Găsește în textul lecției cuvinte cu sens asemănător pentru:

zgribulit = _____

bani de aur = _____

cojocel = _____

supărare = _____

târg = _____

se culcă = _____

4 Completează enunțurile cu termenii potriviți, alegeți din coloana din dreapta:

- Vânătorul a luat pușca și a chemat _____.
- Bunicul, îmbrăcat cu _____, duce nutreț la vite.
- Ogarul era încălțat cu _____ roșii.
- La _____ găsești fel de fel de mărfuri.
- Cojocul acela a costat trei _____.

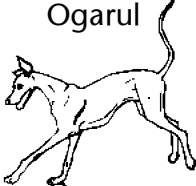
- ciuboțele
- ogarul
- iarmaroc
- galbeni
- șuba

5 JURNAL CU DUBLĂ INTRARE. Transcrie din povestire fragmentul preferat și notează ce emoție ți-a transmis.

<i>fragmentul preferat</i>	<i>emoția transmisă</i>

6 Așază însușirile în coloana potrivită din tabel:

- grijuliu
- necăjit
- mândru
- speriat
- lacom
- nepăsător

lepurele	Ogarul
	

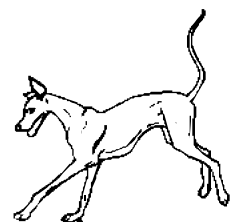
7 Unește replica cu animalul potrivit:

— Cât ai dat pe ciuboțele?

— Doi galbeni.

— Merg să îmi cumpăr și eu!

8 Alcătuieste un dialog între lepure și Ogar, din care să reiasă supărarea lepurășului. Nu uita că într-un dialog trebuie să respectăm părerea vorbitorului și să ascultăm ce are de comunicat!

- 9 *Spune-ți părerea!* Dacă ai fi în locul lepurei, cum ai fi procedat cu Ogarul care nu avea bani să-și plătească consumația? Argumentează răspunsul tău.

- 10 lepurele a luat ciuboțelele Ogarului în schimbul celor doi galbeni plătiți pentru mâncarea și băutura acestuia. Totuși, le-a furat. E bine sau e rău ce a făcut lepurele? Alege o variantă și justifică.

BINE	RĂU

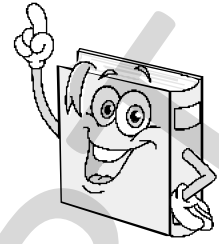
- 11 **JOC** Formulează întrebări legate de textul „Ciuboțelele Ogarului”, care să înceapă cu: Notează răspunsurile colegului de bancă:

lucru în pereche

<p>1. Cine _____ ?</p> <p>2. Când _____ ?</p> <p>3. Unde _____ ?</p> <p>4. Cum _____ ?</p> <p>5. De ce _____ ?</p>	<p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p>
--	---

CITEȘTE PROVERBELE ȘI REȚINE-LE!

- „După faptă și răsplată.”
- „Ce ție nu-ți place altuia nu-i face.”
- „Orice naș își are nașul.”

12 Alege unul dintre proverbele de mai sus și explică-l!

---

13 Scrie câte trei cuvinte cu litera „î”:

- a) în interiorul cuvântului _____
- b) la începutul cuvântului _____
- c) la sfârșitul cuvântului _____

14 Colorează în fiecare pereche cuvântul scris corect:

a zăvorâ	/	a zăvorî	înmişă	/	înmână
a mârîi	/	a mârâi	a pârfi	/	a pârâ
întâmplare	/	ântîmplare	a coborî	/	a coborâ

15 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

Iepurele pornise către _____ cu doi _____ ,
 pentru a cumpăra _____. Pe drum, se întâlnește cu _____.
 Peste noapte, cei doi poposesc la _____. Aici,
 _____ mănâncă pe săturate, iar iepurele plătește. De supărare, iepurașul
 plânge și, când ogarul adoarme, îi ia _____ și fuge de la han.

ȘTIAI CĂ...?

- Un iepure care fuge poate face salturi de 4 m fiecare. Pentru a deruta urmăritorii, nu intră direct în vizuină. Face întâi un ocol, se apropie puțin câte puțin și abia apoi intră.
- Ursul brun este cel mai mare vânător din pădurile europene. Este expert în prinderea păstrăvilor și a somonilor, dar preferata lui rămâne mierea albinelor.

LECTURĂ. Citește poezia următoare:

Zile de toamnă, de George Coșbuc

Ieri vedeam pe luncă flori,
 Mândri fluturi zburători,
 Și vedeam zburând albine,
 Ieri era și cald și bine!

Azi e frig și nori și vânt,
 Frunzele cad la pământ,
 Florile stau supărate,
 Veștejesc de brumă toate!

Ieri era frumos pe-afară,
 Ca-ntr-o caldă zi de vară,
 Azi e toamnă pe pământ,
 Vreme rea și bate vânt!

Cioc! Cioc! Cioc!

după Emil Gîrleanu

1 Marchează cu „x” caseta corespunzătoare răspunsului corect:

- Personajele povestirii sunt:
 veverița și șopârla veverița, alunul și ciocănițoarea veverița și ciocănițoarea
- Veverița a umplut scorbura cu:
 ghinde alune conuri de brad
- Cea care i-a mâncat merindele veveriței a fost:
 o rândunică o cioară o ciocănițoare
- Pentru a scăpa de hoț, veverița:
 și-a astupat scorbura și-a schimbat culcușul a pus o capcană

2 Unește expresia cu explicația potrivită!

- „ciocănițoarea dăduse de scorbură”
- „nu se atinsese de merinde”
- „s-a pus la pândă”
- „ciocănițoarea lăsa coada în laba veveriței”
- „veverița își mutase culcușul”

- nu mâncase nimic
- veverița s-a mutat în altă scorbură
- găsisese scorbura
- ciocănițoarea a reușit să scape de veveriță, dar „jumulită” de pene
- a așteptat ascunsă pentru a prinde făptașul

3 Completează cu informații din lecție:

- titlul textului din manual: _____
- autorul: _____
- personajele care participă la acțiune: _____
- expresii frumoase din text: _____
- încheierea acțiunii: _____

4 Citește enunțurile, apoi scrie câte o însușire pentru fiecare personaj. Urmărește modelul nostru!

- Veverița a cărat toată toamna alune. → harnică
- A plănuțit ca toată iarna să stea în scorbură. → .....
- Veverița s-a supărat și s-a așezat la pândă. → .....
- Ciocănițoarea s-a pus pe mâncat alune. → .....
- Pasărea a fugit de veveriță. → .....

- 5 *Spune-ți părerea! Dacă ai fi în locul veveriței, ai fi pedepsit-o pe ciocănitoadă? Cum ai fi procedat? Argumentează răspunsul tău.*

- 6 Formulează întrebări pentru următoarele răspunsuri:

- Veverița își avea culcușul în scorbura unui copac.
- Ciocănitoadă fura alunele veveriței.

- 7 Alcătuieste enunțuri în care să folosești următoarele expresii cu „a (se) pune”:

- *a se pune la pândă (a pândi)*
- *a-și pune ceva în gând (a plănuși)*
- *a se pune pe gânduri (a deveni gânditor, îngrijorat)*
- *a pune paie pe foc (a ațâța, a întărâta)*
- *a pune osul la bătaie (a munci din greu)*

- 8 Completează propozițiile:

- Într-un an _____.
- _____ într-o pauză.
- Într-un borcan _____.
- _____ într-o capcană.

■ 9 Completează propozițiile, folosind într-o sau într-un:

Veverița avea casa _____ scorbură.

_____ zi, ciocănițoarea i-a mâncat alunele.

_____ moment de neatenție, ciocănițoarea a fost prinsă de veveriță.

Imediat, _____ secundă, a pus laba pe ea.

Ciocănițoarea a zburat și s-a ascuns _____ stejar.

■ 10 Rescrie corect textul:

Întro zi, un vânător apăru în pădure. Întro clipă, toate animalele au dispărut în căsuțele lor. Întrun târziu, vânătorul a plecat cu tolba goală și în pădure viața a continuat liniștită.

■ 11 Transformă folosind cuvintele „într-o” sau „într-un”, apoi formează propoziții.

Model: în cutie → într-o cutie

în librărie → _____

în ghiozdan → _____

■ 12 Completează enunțurile, folosind cuvintele potrivite, alese din coloana din partea dreaptă:

- _____ sar din creangă în creangă.
- Ghinda este _____ stejarului.
- _____ este numită și „doctorul pădurii”.
- Ursul și-a căptușit _____ cu mușchi și frunze uscate.
- Cuibul păsării este în _____ unui copac.

fructul
scorbura
ciocănițoarea
culcușul
veverițele

■ 13 Transcrie ultimul alineat al textului din manual, respectând toate regulile de așezare în pagină. Atenție la punctuație și ortografie!

- 14 Alege unul dintre cele două personaje (ciocănitorea sau veverița) și realizează un scurt text, în care să folosești și expresiile „la început”, „după aceea”, „la un moment dat”.

- 15 Răspunde la ghicitori și descoperă lunile toamnei:

Eu sunt luna cea de toamnă,
Frunze cad din pom șirag.
Către școală se îndreaptă
Pașii noștri cu mult drag.

(_____)

Brumărel mi-a zis o lume.
Vin cu fructe și legume,
Vin cu brumă pe ogoare,
Dar cu aur în hambare.

(_____)

Dau rugina florilor,
Verde grâu ogoarelor,
Vin cu note, teme noi,
Iar în geamuri bat cu ploii.

(_____)

- 16 Citește propoziția despre toamnă, scrisă de un mare scriitor francez:

„Toamna este o a doua primăvară, în care
fiecare frunză este o floare”. (Albert Camus)

Scrie și tu o propoziție cât mai frumoasă despre toamnă.

Roagă-l pe colegul de bancă să aprecieze
ce ai scris, colorând chipul potrivit.

lucru în pereche

- 17 Alege proverbul potrivit pentru lecția din manual:

- „Cine nu muncește cu lipsă trăiește.”
 „Orice pasăre pe limba ei pierе.”
 „Cine muncește hrană agonisește.”

- 18 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

O _____ își făcuse provizii pentru iarnă în scorbura unui
_____. Observând că alunel strânse se împutinează, se pune la pândă să
prindă _____. Descoperă că _____ este vinovată de
pagubă. Scăpată cu chiu, cu vai, ciocănitorea se întoarce și bate cu ciocul în
_____, dar veverița își mutase _____.

- ȘTIAI CĂ...? Veverițele au patru dinți din față care nu se opresc niciodată din creștere! Din această cauză, pentru a-și menține dinții la o dimensiune normală, ele ronțăie mereu câte ceva.

LECTURĂ. Citește textul următor:

Povestea Toamnei (legendă)

Demult, într-un *regat*¹ îndepărtat, trăia Bătrânul Anotimpurilor, împreună cu cele patru fiice ale sale: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna. Fetele erau *nespus*² de frumoase, iar bătrânul le iubea pe fiecare la fel de mult. Ele erau lumina ochilor săi.

A sosit clipa când marele Ceas al Timpului, care guverna acel regat, a arătat că era momentul ca cea de-a treia fiică, Toamna, să-și înceapă călătoria spre ținuturile în care locuiau oamenii. Ea era cea care trebuia să le ofere acestora o mulțime de daruri, pe care le pregătise din timp: culori dintre cele mai frumoase și mai luminoase, flori gingașe și parfumate, legume și fructe coapte și gustoase, ploi roditoare și bogate, și multe, multe altele.

Toamna însă nu era foarte mulțumită; și-ar fi dorit ceva care să o facă mai frumoasă și mai iubită de oameni.

— Ești minunată, îi spuse tatăl, ce ți-ai putea dori mai mult?

— Mi-aș dori ca Soarele să strălucească doar pentru mine, spuse fata.

— Acest lucru nu este posibil, fiica mea! Soarele este prietenul vostru, al tău și al surorilor tale. Lumina sa neprețuită vă însoțește pe fiecare în călătoria voastră.

— Dar eu aș vrea ca Soarele să fie doar al meu! Dacă mă gândesc mai bine, mi-aș dori să fiu chiar eu Soarele.

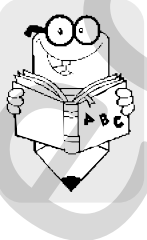
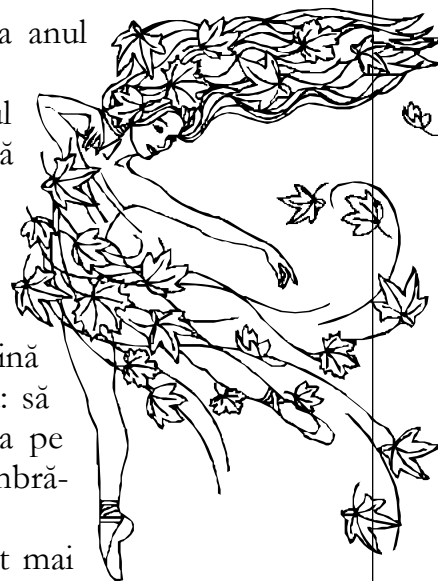
— Ce idee mai e și aceasta? întrebă mirat Bătrânul Anotimpurilor. Frumusețea ta e dată de veșmintele deosebite pe care le porți și de toate darurile pe care le oferi oamenilor.

— Dacă nu-mi vei îndeplini dorința, nu voi mai pleca anul acesta în călătorie! Nu-mi pasă ce vor crede oamenii!

Văzând-o pe fiica lui *neclintită*³ în hotărârea ei, bătrânul se retrase pentru a cugeta. Se întristase când descoperise că Toamna devenise atât de mândră. După ce se gândi îndelung, o chemă și îi spuse:

— Dacă încuviințezi să pleci acum, la vremea potrivită, îți promit că atunci când te vei întoarce te voi îmbrăca în cea mai frumoasă haină din câte au existat vreodată. Este o haină fără seamăn în lume! Însă, pentru asta, ai de făcut un lucru: să culegi în coșul tău toate razele Soarelui. Când le vei aduna pe toate, vei străluci mai frumos ca niciodată, deoarece vei fi îmbrăcată în haina Soarelui.

De atunci, Toamna încearcă în fiecare an să strângă cât mai multe raze de Soare, pentru a primi de la tatăl său haina cea minunată. Soarele însă nu se lasă prins defel. În fiecare toamnă, se ascunde în spatele norilor, se furișează printre copaci, între ramurile și frunzele lor, printre flori sau aleargă mai iute ca vântul.

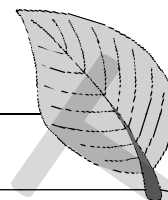
Citim și ne îmbogățim vocabularul! Reține cuvintele și explicațiile lor. Folosește-le apoi în compunerii!

(1) *regat* = stat guvernat de un rege;

(2) *nespus* = care nu poate fi exprimat, descris;

(3) *neclintită* = neschimbată, statornică.

EVALUARE – UNITATEA 2

Citește textul:

Frunza

(fragment, de Emil Gîrleanu)

„Frunza tânjea, se îngălbenea; celelalte, de pe același copac, parcă se îngălbeniseră și mai repede. Începuseră să cadă. Frunza auzea mereu, de acolo din vârf, foșnetul tovarășelor ce o părăseau.

De dimineața până seara, și noaptea, frunzele cădeau întruna: unele mai rezezi, altele mai domoale, legănându-se în aer ca o aripă de fluture.

Într-o dimineață se sperie. În tot copacul rămăsese numai ea! Ramurile goale se loveau unele de altele, tremurând ca de frig. Deasupra, cerul cu nori greoi ca de bumbac; în largul lui, stoluri întregi de păsări plecau în șir; atunci băgă de seamă că și cuiburile rândunelelor rămăseseră goale.”

1 Răspunde la întrebări:

- Despre cine se vorbește în text?

- Ce anotimp anunță desprinderea frunzelor galbene din copaci?

- Ce se întâmplă cu celelalte frunze din copac?

- Ce sentimente o încercau pe frunză?

2 Completează cu informații din textul citit:

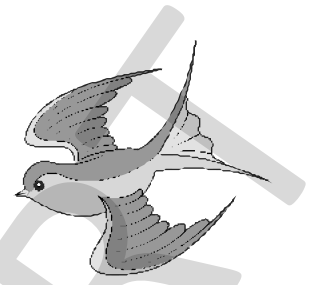
- titlul textului: _____
- autorul: _____
- personajele: _____
- numărul de alienate: _____
- expresii frumoase din text: _____

3 Adaugă însușiri cuvintelor date:

frunză	<u>verde</u>	_____	,	_____
copac	<u>înalt</u>	_____	,	_____
ramuri	<u>bătrâne</u>	_____	,	_____

nori	plumburii,	_____ , _____
rândunele	gălăgioase,	_____ , _____
cuiburi	uitate,	_____ , _____

4 Corectează greșelile din enunțuri și rescrie-le corect!

- Rîndunelele au împînzit cerul.

_____

- Cîrduri ântregi de păsări plecau ân șir.

_____

- Norii plumburii plîngeau ânfrigurați.

_____

5 Completează enunțurile următoare cu: într-o / într-un.

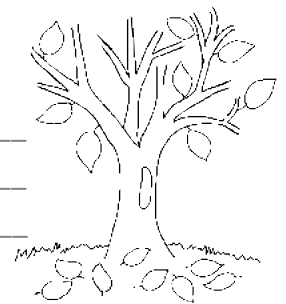
- _____ dimineață cenușie, dintr-o scorbură a țâșnit o veveriță arămie. _____ minut, mica veveriță s-a făcut nevăzută! Speriat de zgomotul castanelor, un gândăcel s-a furișat _____ crăpătură a scoarței copacului.

6 Descrie copacul așa cum reiese din textul citit:

_____

_____

_____

7 Scrie un dialog între două frunze, aflate pe aceeași ramură.

_____

_____

_____

_____

8 Imaginează-ți o zi de toamnă și scrie un scurt text, folosind expresii din fragmentul citit.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

➡ Autoevaluează-te!

FB

B

S